

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 3. Vtrum Deus rem quamuis possit co[n]uertere in aliud.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Secunda differentia.

Differt Secundò, Quòd creatio non habet terminum à quo posituum, sed solum negatiuum: est enim productio rei ex nihilo. Hec autem actio habet terminum à quo posituum, scilicet substantiam panis; nam ex pane fit Corpus Christi.

Aduerte tamen has differentias non ponere aliquem modum intrinsecum in hac actione, sed solum extrinsecas denominationes, quae tamen modum loquendi, plurimum immutant. Nam quòd Corpus Christi alibi existat, est extrinsecum huic actioni productiuæ: vt enim est alibi, non est terminus huius actionis, sed praexistit illi; ac proinde nullam intrinsecam connexionem cum ea habet. Vnde haec actio ita terminatur ad Corpus Christi, ac si alibi non esset. Similiter extrinsecum est huic actioni, quòd habeat terminum à quo posituum: nam iste terminus nihil posituum cõfert huic actioni, cum eo momento, quo actio est, terminus ille non sit: dum autem non est, non potest aliquid posituum conferre.

55 Soluuntur obiectio- nes.

Dices Primò, Si haec actio, qua Christi Corpus ponitur in Eucharistia, non differt vi intrinseca à creatione: ergo quotidie Christi Corpus creatur, vel producitur.

Creatio & consecratio, est quoad intrinsecam obiectiuam, differunt tamen connotato.

Respondeo Negatiue Consequentiam; Quia nomen creationis, & productionis, non solum significat id, quod est intrinsecum actioni; sed connotat etiam aliquid extrinsecum; scilicet quod res illa ante non extet, quodque haec sit prima collatio ipsius esse. Vnde cum Corpus Christi ante extet, quando ponitur in Eucharistia non dicitur *creari*, sed accipere idem esse in altari, quòd habet in caelo, licet alio modo habeat. Sicut post primum instanti, quo mundus cepit esse, non amplius dicitur *creari* vel *produci*, sed *conseruari*; quamuis actio conseruatiua, quoad omnia intrinseca, sit eadem, ac creatiua.

Obiectio.

Similiter, Si Corpus Christi fuisset in Eucharistia ante Incarnationem (quod fieri potuisse supra num. 53. diximus ex Scoto & Gabriele:) quando postea fuisset formatum in utero Virginis, non diceretur absolute *produci*, vt rectè iidem Auctores docent, sed solum secundum quid, scilicet secundum modum essendi naturalem.

Ogmodo dici possit Christi Corpus creati per consecrationem.

Si tamen Christi Corpus non esset alibi, per hanc actionem consecratoriã posset aliquo modo dici *creari*; quia inciperet esse, ex nulla praesupposita materia: tam enim efficax est haec actio, vt productura sit ex nihilo Corpus Christi, si antea non existat.

56

Dices Secundò, Si haec actio esset productiua, sequeretur idem posse producere seipsum: nam Christi Corpus suum in Eucharistia ponit. Item sequeretur, verba consecrationis posse ponere Christi Corpus in Eucharistia, etiamsi non existeret in forma naturali: quod est contra veritatem verborum, *Hoc est Corpus meum*: nam propro-
men, meum, significat corpus existens.

Si Christus non existeret in forma sua naturali, verba consecrationis nihil operarentur.

Respondeo ad primam sequelam; Implicat contradictionem, vt aliquid propriè se producat; non tamen implicat, vt aliquid iam existens, suum esse quodammodo replicet & multiplicet.

Ad secundam, Nego sequelam: Aliud enim est loqui de ipsa actione productiua, aliud de virtute verborum, quae se habet instar actus primi, & potentiae productiuae. Nam actio illa ex essentia sua terminatur ad substantiam Corporis Christi; vnde posita illa actione necessariò Christi

Corpus ponitur; tamquam eius formalis terminus: verba vero non habent ex essentia sua illam virtutem operandi, sed solum ex ordinatione & concursu Dei: Deus autem non statuit concurrere cum verbis, nisi Corpus Christi existat naturaliter; vt colligitur ex ipsa verborum forma, & ex eo, quòd hoc mysterium mediante humanitate Christi sit institutum. Vnde si ponatur humanitas Christi non existere, Deus non concurret; & sic verba nullam habebunt vim productiuam. Itaque existentiã Corporis Christi in Eucharistia, pendet ab existentia in forma naturali, non dependentia intrinseca, quae ex natura rei proueniat, sed extrinseca, quae ex ordinatione diuina, eaque liberat.

DVBIVM III.

Utrum Deus rem quamuis possit conuertere in aliam?

Respondeo, & Dico Primò, Nulla creatura potest conuertere in substantiam diuinam. Est communis Doctorum, praeter Caietanum initio 3. partis q. 2. art. 11. & Ioannem Maiorem dist. 11. Probat, Quia essentia diuina est prorsus immutabilis: atqui nihil potest esse terminus conuersionis sine aliqua sui intrinseca mutatione, quae accipiat nouam aliquam dependentiam substantialem, vel saltem nouam praesentiam: nam actio conuersiua, cum sit actio positiua, debet ponere aliquid posituum & reale; non in termino à quo, quia hic omnino desinit esse; sed in termino ad quem, ac proinde in illo est aliqua mutatio. Confirmatur, Quia si nulla est in illo mutatio; ergo eodem prorsus modo nunc se habet, quo antea; ac proinde non est ratio, cur in ipsum aliquid dicatur conuersum nunc potius, quam antea.

57 Creatura non potest conuertere in diuinam substantiam & cui.

Dices, Sufficit vt illa actio ponat aliquid posituum circa creaturam. Sicuti in assumptione humanae naturae à Verbo, Verbum est terminus assumptionis sine sui mutatione, per mutationem humanae naturae. Confirmatur, Quia si Verbum diuinum assumeret naturam humanam antea existentem in propria hypostasi, humana persona conuerteretur in personam diuinam, sine mutatione diuinitatis. Respondeo, Hoc quidem aliquo modo sufficere ad vnionem hypostaticam; nullo tamen modo ad conuersionem: nam id, in quod fit conuersio, debet esse terminus formalis actionis conuersiuae; ac proinde in ipso debet esse ipsa mutatio. Ibi autem tota mutatio est in creatura: nam naturam humanam existeret in se, & existeret in alio, sunt termini oppositi, afficientes naturam humanam, & in ea inuicem succedentes. Verbum autem diuinum non est terminus conuersionis, nisi valde extrinsece, quatenus est terminus vnionis, ad quae per se primò tendit illa conuersio.

Obiectio.

Solutio.

Verbum diuinum minus potest esse terminus conuersionis, quia vnionis hypostaticae.

Dico Secundò, Quauis res creata, quae per se aliquam entitatem habet, potest in aliam aliquo modo conuertere virtute diuina. Est serè communis Doctorum, praeter Durandum. Vide D. Thomam, hoc loco ad 3. & Scotum dist. 11. qu. 1. & 2. Vbi tamè aduerte semper debere aliquid manere eius, quod dicitur in aliud conuertere (nempe materiam eius, vel formam, vel accidens) sub quo haec conuersio fiat. Si enim totum desinat, & aliud substituat, non est ratio, cur hoc dicatur conuersum in illud.

58

Quauis res creata videtur in aliam posse conuertere.

Quibus
modis res
corporales
possint co-
uertri in res
corporales.

Nunc explicatur & probatur Propositio. Res enim corporales possunt conuerti in alias corporales, vel secundum totam suam substantiam; sicut panis in Corpus Christi. Vel secundum formas, sicut fit in conuersionibus naturalibus, quando una forma substantialis per actionem productiuam succedit alteri in eadem materia. Tunc tamen necesse est, ut materia rei, quae conuertitur, sit capax formae rei, in quam rem conuertitur, vel naturaliter, vel diuina virtute. Si enim nullo modo sit capax, non poterit fieri talis conuersio: unde lapis non posset sic conuerti in caelum; posset tamen celestis forma poni loco formae lapidis absque informatione: sed tunc haec mutatio non esset conuersio lapidis in caelum, sed veluti transsubstantiatio formae lapidis in formam caeli. Vel denique ratione materiae, manente eadem forma, sub qua fiat conuersio: ut si lapis vnus ratione materiae verteretur in alium, posita alia materia sub forma huius per actionem productiuam. Hic tamen materia illa debet esse capax illius formae, sub qua succedit; alioquin non erit conuersio compositi in compositum; sed solum materiae in materiam, veluti per transsubstantiationem.

Spiritus in
corpus co-
uertri po-
test: vel
contra.

Pari modo corpus in spiritum conuerti potest conuersione totali: ut si spiritus actione productiuam ponatur sub accidentibus panis, sicut Corpus Christi sub illis ponitur. Similiter spiritus in corpus mutari potest: ut si corporalis substantia producatur sub accidentibus spirituum siue cum aliqua vnione ad ipsa accidentia, siue sine vnione: quod etsi difficile sit intellectu, tamen non videtur implicare. Denique similibus modis substantia in accidens, & accidens in substantiam verti potest.

ARTICVLVS V.

Vtrum remaneant accidentia panis & vini post conuersionem?

39

R Espondetur affirmatiue, ut patet experientia. Vide D. Thomam, qui habet tres causas huius rei.

Accidentia
sensibilia
manent in
Eucharis-
tia.

Notandum est, Certum esse, manere omnia accidentia panis & vini, quae vlllo modo sensibus deprehendi possunt; id enim necessarium erat ad occultandum hoc mysterium: alioqui ratione naturali potuisset deprehendi: quod multum merito fidei detraheret.

Item Acci-
dentia non
sensibilia.

Vtrum autem remaneant alia quaedam accidentia occulta, quae nullo modo sensibus deprehendi possunt, non est ita certum. Valdè tamen probabile est remanere omnia, quae à substantia panis & vini realiter sunt distincta; id enim magis consentaneum tum rationi, tum modo loquendi Patrum & Conciliorum. Vide Ferrariensem lib. 4. contra gentes cap. 65.

Modi sub-
stantiam
afficientes
non manent.

Modi tamen, qui immediatè substantiam afficiunt, non manent; ut sunt praesentia substantiae, propinquitas ad locum, vnio cum speciebus, relationes &c.

ARTICVLVS VI.

Vtrum facta consecratione remaneat in hoc Sacramento forma substantialis panis?

R Espondetur negatiue. Vnde D. Thomam. Nota tantum, quod secunda eius ratio firma non sit.

ARTICVLVS VII.

Vtrum illa conuersio fiat in instanti?

R Espondetur affirmatiue. Probatur tribus rationibus. Primò, Quia substantia panis definit in instanti; & similiter Corpus Christi incipit ibi esse in instanti: ergo tota conuersio fit in instanti. Probatur Consequenter, Quia haec conuersio constat desitione panis, & inceptioe Corporis Christi. Secundo, Quia in hac conuersione non est aliquid subiectum, quod successiue praeparatur. Tertio, Quia perficitur virtute infinita, quae in instanti operatur. Vide D. Thomam.

60

ARTICVLVS VIII.

Vtrum hac sit falsa, Ex pane fit Corpus Christi?

R Espondetur, Hanc esse proprie veram. Vide D. Thomam. Quod ad modum loquendi attinet, Notandum Primò, Eas propositiones, quae solum significant transitum vnus in alterum, seu successionem terminorum, esse proprie veras: ut, *Ex pane, & vino fit Corpus, & Sanguis Christi*. Praepositio enim *Ex* latissime patet; & solum indicat terminum à quo, siue intrinsecum, siue extrinsecum. *Mundus fit ex nihilo. Dies ex nocte.*

61
Notabilia
quaedam
circa modum
loquendi
in hoc My-
sterio.

Notandum Secundò, Eas propositiones, quae denotant subiectum, vel causam materialem, esse improprias: ut, *De pane fit Corpus Christi*. De enim significat consubstantialitatem: vnde debet hic accipi pro *Ex*. Similiter, *Panis fit Caro Christi*, est impropria; quomodo interdum loquuntur Patres: vbi fit accipitur ut idem fit, quod *transit in Corpus Christi*.

Notandum Tertio, Propositiones, quae significant aliquid commune vtrique termino permanere, sumuntur improprie; nempe non pro re indiuidua, sed vagè pro re contenta sub speciebus, vel pro hoc sensibili: ut, *Panis & vinum post consecrationem sunt verum Corpus & Sanguis Christi*, ut dicitur in Canone, *Ego Berengarius, de Consecratione dist. 2. vbi panis, & vinum non accipitur pro hac indiuidua substantia, sed pro contento sub speciebus vagè, vel pro hoc sensibili.*

QVÆ.